

SKALE I LODZIE

**EDWIN SCHMITT
WOLFGANG PUSCH**

ALPY WSCHODNIE

**101 SKALNO-LODOWYCH
DRÓG WSPINACZKOWYCH
OD MASYWU BERNINA
PO WYSOKIE TAURY**

Bezdroża

Tytuł oryginalny: Hochtouren Ostalpen. 101 Fels- und Eistouren zwischen Bernina und Tauern

Tłumaczenie z j. niemieckiego: Piotr Wawrowski

Adiustacja i korekta: Artur Figarski

Projekt składu i skład: Sabina Suchy

Zdjęcie na okładce: wykorzystane za zgodą Shutterstock.com

Mapy:

© Freytag & Berndt, Wien i © Bergverlag Rother, München (rys. Angelika i Gerhard Tourneau)

Mapa drogi nr 18: Geodaten © OpenStreetMap i Mitwirkende (Kartogra-fisches Design: Freytag & Berndt Prag, www.freytagberndt.cz)

Wszelkie prawa zastrzeżone. Nieautoryzowane rozpowszechnianie całości lub fragmentu niniejszej publikacji w jakiegokolwiek postaci jest zabronione. Wykonywanie kopii metodą kserograficzną, fotograficzną, a także kopiowanie książki na nośniku filmowym, magnetycznym lub innym powoduje naruszenie praw autorskich niniejszej publikacji.

Wszystkie znaki występujące w tekście są zastrzeżonymi znakami firmowymi bądź towarowymi ich właścicieli. Autorzy oraz Helion S.A. dołożyli wszelkich starań, by zawarte w tej książce informacje były kompletne i rzetelne. Nie biorą jednak żadnej odpowiedzialności ani za ich wykorzystanie, ani za związane z tym ewentualne naruszenie praw patentowych lub autorskich. Autorzy oraz Helion S.A. nie ponoszą również żadnej odpowiedzialności za ewentualne szkody wynikłe z wykorzystania informacji zawartych w książce.

Redaktor prowadzący: Jacek Włodarczyk Book Marketing Research Sp. z o.o.

Helion S.A.

ul. Kościuszki 1c, 44-100 Gliwice

tel. 32 231 22 19, 32 230 98 63

e-mail: bezdroza@bezdroza.pl

WWW: <http://bezdroza.pl> (księgarnia internetowa, katalog książek)

Drogi Czytelniku!

Jeżeli chcesz ocenić tę książkę, zajrzyj pod adres

<http://bezdroza.pl/user/opinie/bedwaw>

Możesz tam wpisać swoje uwagi, spostrzeżenia, recenzję.

Wydanie I, 2022

ISBN: 978-83-283-6985-6

© Bergverlag Rother GmbH, München. 2. Auflage 2021

Polish edition copyright © 2022 by Helion S.A.

Printed in Poland.

SKALE I LODZIE

**EDWIN SCHMITT
WOLFGANG PUSCH**

ALPY WSCHODNIE

**101 SKALNO-LODOWYCH
DRÓG WSPINACZKOWYCH
OD MASYWU BERNINA
PO WYSOKIE TAURY**

PRZEKŁAD: PIOTR WAWROWSKI

Kup książkę

Poleć książkę

SPIS TREŚCI

PRZEDMOWA	11
DROGI W ALPACH WSCHODNICH	26

BERGELL

1 MONTE DISGRAZIA, 3678 m	20
GRAŃ PÓŁNOCNO-ZACHODNIA	
2 PUNTA KENNEDY, 3295 m	26
GRAŃ WSCHODNIA	
3 MONTE ROSSO, 3088 m	31
GRAŃ PÓŁNOCNO-WSCHODNIA	
4 CIMA DI ROSSO, 3366 m	35
BEZPOŚREDNIA ŚCIANA PÓŁNOCNA	

MASYW BERNINA

5 PIZ CAMBRENA, 3602 m	40
OSTROGA PÓŁNOCNO-ZACHODNIA, EISNASE	
6 PIZ PALÜ, WIERZCHOŁEK WSCHODNI, 3882 m	44
CAŁA GRAŃ WSCHODNIA OD PRZELĘCZY FUORCLA PERS-PALÜ	
7 PIZ PALÜ, 3901 m	48
TRAWERS (WSCHÓD – ZACHÓD)	
8 PIZ PALÜ, WIERZCHOŁEK WSCHODNI, 3882 m	56
WSCHODNI FILAR ŚCIANY PÓŁNOCNEJ	
9 PIZ PALÜ, 3901 m	61
FILAR ŚCIANY PÓŁNOCNEJ, BUMILLERA	
10 PIZ ZUPÒ, 3996 m / PIZ ARGIENT, 3945 m	66
GRAŃ POŁUDNIOWO-ZACHODNIA / GRAŃ PÓŁNOCNO-WSCHODNIA	
11 PIZ MORTERATSCH, 3751 m	71
TRAWERS (WSCHÓD – ZACHÓD)	
12 PIZ BERNINA, 4048 m	76
GRAŃ POŁUDNIOWA SPALLAGRAT (LA SPEDLA)	
13 PIZ BERNINA, 4048 m	83
GRAŃ PÓŁNOCNA BIANCOGRAT	
14 PIZ SCERSCEN, 3971 m	89
OSTROGA PÓŁNOCNO-ZACHODNIA, EISNASE	
15 PIZ ROSEG, 3937 m	93
GRAŃ PÓŁNOCNA ESELGRAT	
16 PIZ ROSEG, 3937 m	98
ŚCIANA PÓŁNOCNO-WSCHODNIA	

ALPY ALBULA

17 PIZ KESCH, 3417 m	102
DROGA NORMALNA FLANKĄ WSCHODNIĄ	

ALPY LIVIGNO

18 CIMA DE'PIAZZI, 3439 m	106
FLANKA PÓŁNOCNO-ZACHODNIA – GRAŃ PÓŁNOCNA	

MASYW SESVENNA

19 PIZ SESVENNA, 3204 m	109
DROGA NORMALNA OD PÓŁNOCY	

MASYW ORTLER

20 HOHER ANGELUS, 3521 m	112
GRAŃ PÓŁNOCNO-ZACHODNIA, DROGA REINSTADLERWEG	
21 VERTAINSPITZE, 3554 m	115
TRAWERS (PÓŁNOC – POŁUDNIE)	
22 ORTLER, 3905 m	119
DROGA NORMALNA PRZEZ ORTLERPLATT	
23 ORTLER, 3905 m	125
GRAŃ WSCHODNIA HINTERGRAT	
24 ORTLER, 3905 m	130
ŚCIANA PÓŁNOCNA	
25 THURWIESERSPITZE, 3652 m	135
SZCZYT TRAFOIER EISWAND I GRAŃ BÄCKMANNGRAT	
26 THURWIESERSPITZE, 3652 m	140
DROGA NORMALNA GRANIĄ WSCHODNIĄ	
27 MONTE ZEBRÜ, 3735 m	144
DROGA NORMALNA	
28 KÖNIGSPITZE, 3859 m	148
DROGA NORMALNA OD POŁUDNIOWEGO WSCHODU	
29 KÖNIGSPITZE, 3859 m	153
DŁUGA GRAŃ SULDENGRAT	
30 KÖNIGSPITZE, 3859 m	158
ŚCIANA PÓŁNOCNA	
31 SULDENSPITZE, 3376 m	164
LODOWIEC SULDENFERNER I GRAŃ ZACHODNIA-PÓŁNOCNO-ZACHODNIA	
32 MONTE CEVEDALE, 3769 m	168
DROGA NORMALNA PRZEZ FLANKĘ PÓŁNOCNĄ	
33 MONTE CEVEDALE, 3769 m	172
TRAWERS DO SZCZYTU PALÒN DE LA MARE	
34 PALÒN DE LA MARE, 3703 m	178
DROGA NORMALNA OD POŁUDNIOWEGO ZACHODU	
35 PUNTA SAN MATTEO, 3678 m	182
FLANKA PÓŁNOCNO-WSCHODNIA	

MASYWY ADAMELLO I PRESANELLA

36	CRESTA DELLA CROCE, 3315 m / LOBBIA ALTA	186
	GRAŃ PÓŁNOCNO-WSCHODNIA / GRZBIET POŁUDNIOWY	
37	CROZZON DI LARES, 3354 m	191
	FLANKA POŁUDNIOWO-ZACHODNIA I GRAŃ POŁUDNIOWA	
38	MONTE ADAMELLO, 3539 m	195
	DROGA NORMALNA OD PÓŁNOCNEGO WSCHODU	
39	CIMA PRESANELLA, 3558 m	201
	WEJŚCIE OD POŁUDNIOWEGO WSCHODU	
40	CIMA PRESANELLA, 3558 m	207
	ŚCIANA PÓŁNOCNA	

MASYW BRENTA

41	CIMA TOSA, 3173 m	211
	LODOWY ŻLEB PÓŁNOCNY CANALONE DI TOSA	

DOLOMITY

42	MARMOLADA (PUNTA PENIA), 3343 m	215
	TRAWERS GRAŃ ZACHODNIA – DROGA NORMALNA	
43	MARMOLADA (PUNTA PENIA), 3343 m	220
	ŚCIANA PÓŁNOCNA	
44	MONTE ANTELAO, 3264 m	224
	DROGA NORMALNA PRZEZ PÓŁNOCNE ZADASZENIE LE LASTE	

MASYW SILVRETTA

45	DREILÄNDERSPITZE, 3197 m	227
	FLANKA PÓŁNOCNO-ZACHODNIA I GRAŃ ZACHODNIA	
46	GROSSER PIZ BUIN, 3312 m	231
	DROGA NORMALNA PRZEZ LODOWIEC OCHSENTALER GLETSCHER	

ALPY ÖTZTALSKIE

47	WEISSSEESPITZE, 3518 m	235
	ŚCIANA PÓŁNOCNA	
48	WEISSKUGEL, 3738 m	238
	DROGA NORMALNA (Z ALTERNATYWĄ GRANIĄ WSCHODNIĄ)	
49	HINTERER BROCHKOGEL, 3628 m	241
	„EISEXPRESS” PRZEZ TASCHACHWAND I PETERSENSPITZE	
50	WILDSPITZE, 3768 m	246
	DROGA NORMALNA Z PRZEŁĘCZY MITTERKARJOCH	
51	WILDSPITZE, 3768 m	250
	ŚCIANA PÓŁNOCNA	
52	HOCHVERNAGTSPITZE, 3535 m	254
	DROGA NORMALNA OD POŁUDNIOWEGO WSCHODU	

53	FLUCHTKOGEL, 3497 m	257
	TRAWERS (DROGA NORMALNA – GRAŃ PÓŁNOCNA)	
54	FINEILSPITZE, 3514 m	260
	TRAWERS (DROGA NORMALNA – GRAŃ PÓŁNOCNA)	
55	SIMILAUN, 3606 m	264
	GRZBIETEM MARZELLKAMM	
56	HINTERE SCHWÄRZE, 3624 m	268
	DROGA NORMALNA	
57	HINTERE SCHWÄRZE, 3624 m	271
	ŚCIANA PÓŁNOCNA	

ALPY SZTUBAJSKIE

58	RUDERHOFSPITZE, 3474 m	274
	DROGA NORMALNA	
59	ÖSTLICHE SEESPITZE, 3416 m	278
	FLANKA PÓŁNOCNO-ZACHODNIA I LODOWIEC ALPEINER KRÄULFERNER	
60	ZUCKERHÜTL, 3507 m / WILDER PFAFF, 3456 m	282
	ZUCKERHÜTL WSCHODNIA GRAŃ / WILDER PFAFF GRZBIET ZACHODNI	
61	WILDER FREIGER, 3418 m	286
	WEJŚCIE OD PÓŁNOCY	
62	HABICHT, 3277 m	290
	DROGA NORMALNA	

ALPY ZILLERTALSKIE

63	HOCHFEILER, 3509 m	295
	DROGA NORMALNA GRZBIETEM POŁUDNIOWO-ZACHODNIM	
64	HOCHFEILER, 3509 m	298
	ŚCIANA PÓŁNOCNA	
65	HOCHFERNERSPITZE, 3470 m	302
	ŚCIANA PÓŁNOCNA	
66	FUSSSTEIN, 3381 m	306
	KANT PÓŁNOCNY	
67	OLPERER, 3476 m	311
	GRAŃ PÓŁNOCNA	
68	OLPERER, 3476 m	315
	GRAŃ RIEPENGRAT SCHNEEGUPFGRAT	
69	GROSSER MÖSELER, 3479 m	320
	OSTROGA ZACHODNIA	
70	SCHWARZENSTEIN, 3360 m	324
	DROGA NORMALNA PRZEZ PRZEŁĘCZ SCHWARZENSTEINSATTEL	
71	ZSIGMONDYSPITZE, 3087 m	328
	DROGA NORMALNA OD POŁUDNIA	
72	GRUNDSCHARTNER, 3065 m	333
	KANT PÓŁNOCNY MITTERGRAT	

MASYW RIESERFERNER

73 SCHNEEBIGER NOCK, 3358 m	338
DROGA NORMALNA GRANIĄ PÓŁNOCNĄ	
74 HOCHGALL, 3436 m	342
GRAŃ PÓŁNOCNO-ZACHODNIA PRZEZ GRAUES NÖCKL	

MASYW VENEDIGER

75 RÖTSPITZE, 3436 m	346
FLANKĄ ZACHODNIĄ I GRANIĄ PÓŁNOCNO-WSCHODNIĄ	
76 KEESKOGEL, 3291 m	349
DROGA NORMALNA	
77 GROSSER GEIGER, 3360 m	352
GRAŃ PÓŁNOCNO-WSCHODNIA	
78 GROSSVENEDIGER, 3666 m	356
DROGA NORMALNA OD SCHRONISKA KÜRSINGERHÜTTE	
79 GROSSVENEDIGER, 3666 m	360
GRAŃ PÓŁNOCNA	
80 GROSSVENEDIGER, 3666 m	364
DROGA NORMALNA OD SCHRONISKA NEUE PRAGER HÜTTE	

MASYW GLOCKNERA I GRANATSPITZE

81 STUBACHER SONNBLICK, 3088 m	369
FLANKA WSCHODNIA	
82 GRANATSPITZE, 3086 m	372
GRAŃ WSCHODNIA	
83 HOHE RIFFL, 3338 m	375
ŚCIANA PÓŁNOCNA	
84 GROSSES WIESBACHHORN, 3564 m	380
GRAŃ PÓŁNOCNO-WSCHODNIA KAINDLGRAT	
85 KLOCKERIN, 3419 m	385
TRAWERS	
86 FUSCHERKARKOPF, 3331 m	390
TRAWERS GRAŃ PÓŁNOCNO-ZACHODNIA – GRAŃ POŁUDNIOWO-ZACHODNIA	
87 JOHANNISBERG, 3453 m	394
GRAŃ PÓŁNOCNO-ZACHODNIA	
88 GROSSGLOCKNER, 3798 m	398
DROGA NORMALNA	
89 GROSSGLOCKNER, 3798 m	405
ŻLEB PALLAVICINIEGO	
90 GROSSGLOCKNER, 3798 m	411
RAMPA MAYERLA	
91 GROSSGLOCKNER, 3798 m	415
GRAŃ STÜDLGRAT	

92 GROSSGLOCKNER, 3798 m	419
GRAŃ PÓŁNOCNO-ZACHODNIA	
93 GLOCKNERWAND, 3722 m	423
GRAŃ PÓŁNOCNO-ZACHODNIA	

MASYW ANKOGEL I GOLDBERG

94 HOHER SONNBLICK, 3105 m	428
GRAŃ POŁUDNIOWO-WSCHODNIA	
95 HOHER SONNBLICK, 3105 m	432
WEJŚCIE Z DOLINY FLEISSTAL	
96 HOCHARN, 3254 m	434
PRZEZ GOLDZECHKOPF I GRANIĄ POŁUDNIOWĄ	
97 SCHARECK, 3122 m	438
PRZEZ HERZOG-ERNST-SPITZE I GRANIĄ ZACHODNIĄ	
98 ANKOGEL, 3252 m	444
GRAŃ POŁUDNIOWA ZE SZCZYTU KLEINER ANKOGEL	
99 HOCHALMSPITZE, 3360 m	449
GRAŃ POŁUDNIOWO-WSCHODNIA, DROGA RUDOLSTÄDTER WEG	
100 HOCHALMSPITZE, 3360 m	452
GRAŃ POŁUDNIOWO-WSCHODNIA DETMOLDER GRAT	
101 HOCHALMSPITZE, 3360 m	456
FILAR POŁUDNIOWY	

INDEKS	462
--------	-----

Kup książkę

Poleć książkę

PRZEDMOWA

Zazwyczaj przewodniki opisują najpiękniejsze drogi jakiegoś obszaru. Jest to wybór z wielu tysięcy możliwości, dokonany przez kompetentne gremium, opatrzone określeniem „naj”, podnoszącym rangę publikacji.

My oczywiście również włączyliśmy do przewodnika tylko te drogi, które uznaliśmy za piękne i interesujące, rzecz jasna także inspirując się stosowną literaturą alpejską. Stąd również w tej książce znajduje się wiele klasyków, które pokolenia autorów piszących o Alpach określały, na ogół słusznie, jako wybitne. Jednak chcielibyśmy podkreślić też subiektywność wyboru niniejszych dróg. Przede wszystkim nasz wybór wynika głównie z osobistych górskich przeżyć, sukcesów, jak i niepowodzeń i jest uwarunkowany zmianami, jakie zaszły w środowisku alpejskim.

Wiele słynnych dróg straciło dawny blask, tak więc już na wstępie zrezygnowaliśmy z umieszczania ich w przewodniku. Niektóre dawniej wychwalane i głównie skalne drogi-klasyki nie wytrzymały próby czasu. Oprócz krytycznej oceny jakości skały ważną rolę może odgrywać tu przesuwająca się coraz wyżej granica wiecznej zmarzliny. Niestety, również na drogach umieszczonych w niniejszej publikacji zmiany klimatyczne pozostawiły swój ślad. Część spośród pięknych lodowych dróg zamieniła się w ostatnich latach w, przynajmniej przez dłuższy czas, zagrożoną spadającymi kamieniami piarżystą flankę. Konkretnie drogi, na których trzeba zwrócić na to zjawisko szczególną uwagę, zostały przez nas odpowiednio oznaczone.

Przewodnik oferuje różnorodny wybór atrakcyjnych dróg wysokogórskich, który, o ile to w ogóle możliwe, uwzględnia również skutki zmian klimatycznych. Wachlarz jest szeroki: od dość łatwych do bardzo wymagających dróg Alp Wschodnich, gdzie alpinisci najrozmaitszych upodobań mogą znaleźć ofertę na wiele dni górskiej przygody. W prezentowanym przewodniku podaliśmy głównie swoistą walkę z wiatrakami, czyli próbę opisu tras w nieustannie zmieniającym się górskim świecie. Przeobrażeniom uległy lodowce, co częściowo wymusiło zmianę przebiegu niektórych dróg. Jednak dochowując należytej staranności w trakcie pracy nad niniejszym przewodnikiem, stanowczo apelujemy do wszystkich wspinaczy o odpowiedzialność na etapie planowania przejść i w czasie pokonywania dróg. Zawsze jesteśmy wdzięczni za krytyczne wskazówki i przydatne uwagi (kierowane pod adresem wydawnictwa). Być może książka ta zdoła, mimo wyżej wspomnianych przeciwności, ukazać mnogość przeżyć i poziom spełnienia, jaki niesie ze sobą pokonywanie różnorodnych dróg wysokogórskich jako najpełniejszej formy alpinizmu. Wszystkim czytelnikom i „użytkownikom” przewodnika życzymy nieustannie dobrej pogody, beztrudnego pobytu w górach, a przede wszystkim szczęśliwych powrotów w dolinę.

Wiosna 2021 r.
Edwin Schmitt / Wolfgang Pusch

^^ MASYW BERNINA

6 PIZ PALÜ, WIERZCHOŁEK WSCHODNI, 3882 m

CAŁA GRAŃ WSCHODNIA OD PRZELĘCZY FUORCLA PERS-PALÜ

AD ⌚ 7.15 h ↔ 11,6 km ↑ 1230 m ↓ 1230 m skała II–III lód 50°

WYMAGANIA

Skala II do III (miejsca), w lodzie do ok. 50°

Sprzęt: Na lodowiec, przy twardym firnie lub czystym lodzie dobrze mieć drugi czekan

INFRASTRUKTURA

Miejscowość w dolinie: Pontresina, 1805 m

Miejsce startu: Dolna stacja kolejki

linowej Diavolezza-Bahn, 2093 m, duży parking, można tu dotrzeć również Koleją Retycką

✚ PIZ CAMBrena I GRAŃ WSCHODNIA PIZ PALÜ WIDZIANE Z WIERZCHOŁKA WSCHODNIEGO PIZ PALÜ.

Baza wypadowa: Schronisko Berghaus Diavolezza, 2973 m, telefon +41 81 839 39 00

INFORMACJE

Mapy: LKS 1:25 000 arkusz 1277 i 1278

Pierwsze przejście: Autorzy nieznani

DROGA:

Dojście do schroniska	kolejką linową
Wejście	↑ 1080 m ↓ 170 m 4.30 h
Zejście	↑ 150 m ↓ 1060 m 2.45 h
	↑ 1230 m ↓ 1230 m 7.15 h

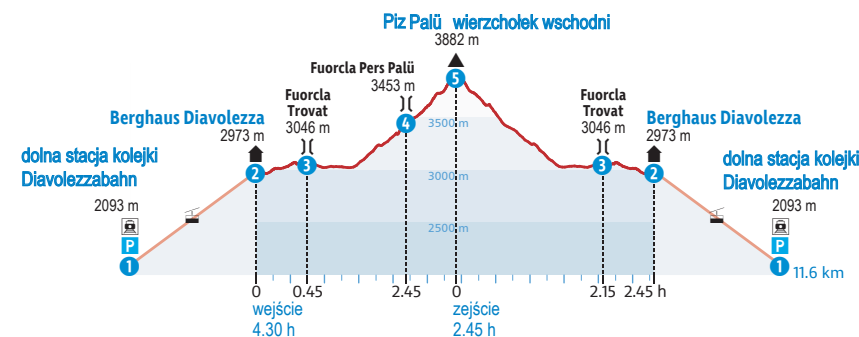

Kup książkę

CICHE FIRNOWE OSTRZE KU POPULARNEJ I MODNEJ GÓRZE

Pożądana grań Biancogrät po drugiej stronie doliny na Piz Bernina cieszy się największą sławą spośród firnowych grani masywu Bernina. Natomiast (cała) grań wschodnia na Piz Palü jest raczej mniej uczęszczana i to całkowicie niezasłużenie, ponieważ również ona tworzy piękne, eksponowane firnowe ostrze, które w idealnej linii (przy czym często nieprzetorowanej i bez śladów poprzedników) wyznacza drogę ku górze. A przynajmniej jest tak w pierwszej części grani aż do ramienia. Tu nastromienie maleje i trafia się na szeroką trasę drogi normalnej. W tym miejscu również zazwyczaj nie możemy już liczyć na samotność. Dołączamy do karawany potencjalnych zdobywców Piz Palü i wspinamy się ostatnim odcinkiem grani do często wzorcowo najeżonego nawisami śnieżnymi wierzchołka wschodniego Piz Palü, gdzie będziemy dzielić radość z liczną grupą nam podobnych.

Kto chętnie łączy pojedyncze drogi, by mierzyć się z czasochłonnym sportowym wyzwaniem, temu można polecić tę trasę w połączeniu z niezbyt długim podejściem przez Einsnase na Piz Cambrena. Jeśli ktoś

Poleć książkę

❖ ZASTRUGI – WAŁY ZMROŻONEGO ŚNIEGU WYRZEŻBIONE PRZEZ WIATR.

po dotarciu na wierzchołek wschodni ma spore zapasy energii, może rozważyć trawers Piz Palü, a przy dużej motywacji od razu jeszcze grań La Spedla (Spallagrat) prowadzącą na Piz Bernina.

DOJŚCIE DO SCHRONISKA:

Dolna stacja kolejki linowej Diavolezza-Bahn, 2093 m – schronisko Berghaus Diavolezza, 2973 m

Kolejka linowa Diavolezza-Bahn prowadzi bezpośrednio do schroniska **Berghaus Diavolezza** ❷. Kto woli pokonać ten odcinek pieszo, podąża widokową i świetnie oznakowaną drogą przez małe jezioro Lej da Diavolezza, ok. 2.30 h.

WEJŚCIE:

Schronisko Berghaus-Diavolezza, 2973 m – wierzchołek wschodni Piz Palü, 3882 m

Od schroniska **Berghaus Diavolezza** ❷ zmierzamy po śladach ścieżki grzbietem grani w kierunku południowo-wschodnim do przełęczki u podnóża szczytu Sass Queder. Ten niewielki szczyt zostawiamy z lewej strony i podążamy dalej drogą na piarzystą flankę wschodnią Piz Trovat. Nieustannie a to zyskując, a to tracąc na wysokości, po niewygodnych śladach, ziemistymi żebrami skalnymi wykonujemy trawers tejże flanki na przełęcz **Fuorcla Trovat** ❸. Teraz krótki odcinek dalej grzbietem grani, aż będziemy mogli wejść w odpowiednim miejscu na lodowiec.

Wchodzimy na lodowiec i obieramy najpierw kierunek południowo-zachodni, zmierzając ku zachodniemu podnóżu Piz Cambrena. Tu dołącza teraz do lodospadu Cambrena też północno-wschodnia flanką Piz Palü. Dalsza droga przez ten lodowy labirynt zależy w znacznym stopniu od kaprysów lodowca i podlega ciągłym przeobrażeniom. Najczęściej ślad prowadzi blisko flanki zachodniej Piz Cambrena i jednocześnie wzdłuż niej (wówczas zachowajmy możliwie duży odstęp od podstawy ściany lub włączmy wyższy bieg, ze względu na zagrożenie w postaci spadających odtłaków lodu i kamieni od strony zachodniej ściany!). Powyżej lodospadu opuszczamy następnie ślad drogi normalnej i obieramy azymut na przełęcz **Fuorcla Pers-Palü** ❹, którą osiągniemy wspinając się po stromym firnie. Uwaga na mocno zmienne warunki! Przełęcz Fuorcla Pers-Palü jest dobrze widoczna spod schroniska Berghaus Diavolezza. Należy więc przyjrzeć się temu miejscu i już stąd zapamiętać aktualnie panujące warunki.

Od przełęczki Fuorcla Pers-Palü podążamy cały czas ostrym ostrzem grani. Po stromym spiętrzeniu osiągamy wschodnie ramię. Tutaj natrafiamy na drogę normalną, po której wchodzimy, trzymając się dalej grani wschodniej, na **wierzchołek wschodni Piz Palü** ❺.

ZEJŚCIE:

Wierzchołek wschodni Piz Palü, 3882 m – schronisko Berghaus Diavolezza, 2973 m

Od **wierzchołka wschodniego Piz Palü** ❺ poruszamy się drogą normalną wąską granią wschodnią w dół do wschodniego

ramienia. Tu zmieniamy kierunek i schodzimy (trzymając się w dalszym ciągu drogi normalnej) mniej więcej środkiem uchodzącej tutaj flanki północno-wschodniej. Kilka szczelin poprzecznych może wymusić na nas konieczność zrobienia dodatkowych pętli, dzięki którym ominiemy przeszkody. Kontynuując zejście, osiągamy wkrótce miejsce, przy którym opuściliśmy rankiem drogę normalną (patrz także trasa 7). W dół na przełęcz **Fuorcla Trovat** ❸ i dalej do schroniska **Berghaus Diavolezza** ❷.

❖ NA GRANI WSCHODNIEJ, PONIŻEJ RAMIENIA WSCHODNIEGO.

^^ MASYW BERNINA

7 PIZ PALÜ, 3901 m TRAVERS (WSCHÓD – ZACHÓD)

❄ PD+ ☀ 10.00 h ↔ 19,1 km ↑ 1400 m ↓ 2480 m skała II lód 40°

WYMAGANIA

Lód do 50°, skała II (przy zejściu z Piz Spinas). Zależnie od warunków na lodospadzie lodowca krótkie fragmenty bywają bardziej strome niż 40°, ich pokonanie ułatwiają czasem (nie zawsze!) drabiny
Sprzęt: Na lodowiec, ósemka na potrzeby zjazdu z ustępu skalnego na grani Fortezza

INFRASTRUKTURA

Miejscowość w dolinie: Pontresina, 1805 m

Miejsce startu: Dolna stacja kolejki linowej Diavolezza-Bahn, 2093 m, duży parking, można tu dotrzeć również Koleją Retycką

W WIDOK WSTECZ Z WIERZCHOŁKA GŁÓWNEGO NA WIERZCHOŁEK WSCHODNI, W TLE W CHMURACH SZCZYTU MASYWU ORTLER.

Baza wypadowa: Schronisko Berghaus Diavolezza, 2973 m, telefon +41 81 839 39 00

INFORMACJE

Mapy: LKS 1:25 000 arkusz 1277 i 1278

Pierwsze przejście: Wachtler, Walner oraz Georg, Hans i Christian Grass, 22.07.1868

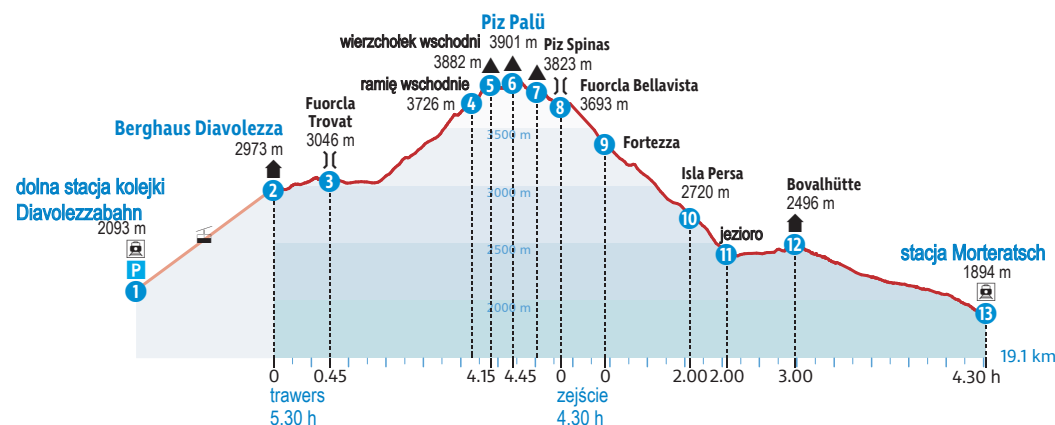
DROGA:

Dojście do schroniska	kolejką linową
Trawers	↑ 1170 m ↓ 450 m 5.30 h
Zejście	↑ 230 m ↓ 2030 m 4.30 h
	↑ 1400 m ↓ 2480 m 10.00 h

NAJWYŻEJ W RANKINGU POPULARNOŚCI

Niemieckie przysłowie mówi, że wszystkie dobre rzeczy chodzą trójkami. W przypadku Piz Palü to powiedzenie pasuje jak mało które. Trzy wspaniałe wierzchołki, podtrzymywane przez trzy majestatyczne skalne filary. A pomiędzy nimi lodowy chaos lodowców wiszących, który tym bardziej podkreśla perfekcję filarów. Dokładnie temu niemal doskonałemu akordowi linii zawdzięcza Piz Palü swą sławę. obraz pełen harmonii, który wyróżnia go z morza alpejskich wierzchołków i zapisuje na trwałe w myślach wielu alpinistów, niejako kodując go nie do pomylenia z żadnym innym. Oczywiście dotyczy to tylko okazałej szwajcarskiej strony. To z pewnością nie trzy rumoszowe kopy, które zwraca Piz Palü w stronę Altipiano di Felleria, przyczyniły się do tego, że szczyt znajduje się w górskiej elicie. Od naszej bazy wypadowej, schroniska Berghaus Diavolezza, widzimy jedynie stronę, którą można by określić obrazowo „puddingiem czekoladowym ze śmietaną”. Spod

schroniska widoczna jest niemal cała droga, tak więc nic nie stoi na przeszkodzie, by już w przededniu wyprawy przebiec wzrokiem po trzech wierzchołkach Piz Palü i oczyma wyobraźni uzmysłowić sobie, co czeka nas nazajutrz. Jeśli następnego dnia pogoda dopisze, z pewnością nie będziemy rozczarowani. Na początku przyjdzie jednak zmierzyć się nam z labiryntem szczelin flanki północno-wschodniej. Tutaj stopień trudności drogi zależy od kaprysów lodowca Vadret Pers. Gdy już uda nam się osiągnąć wschodnie ramię, wówczas opisywany travers staje się nieograniczoną ucztą zmysłów. Mocno przewieszzone nawisy śnieżne na wierzchołku wschodnim, wąskie firnowe ostrze – niczym most wiszący – do wierzchołka głównego, potem jedynie umiarkowanie trudna blokowa grań opadająca z wierzchołka zachodniego do tarasu Bellavista. A wszystko to w towarzystwie widoków, które w Engadynie przebić mogą tylko te ze szczytów Piz Bernina lub Piz Morteratsch. A i to tylko dlatego, że właściwe widowisko u naszych stóp pozostaje poza zasięgiem wzroku.

Kup książkę

Poleć książkę

Najpóźniej na tarasie Bellavista musimy się zdecydować, czy schodzimy granią For-
tezza, czy idziemy dalej do schroniska Rifugo
Marco e Rosa i może nazajutrz chcemy
jeszcze dotrzeć grań La Spedla (Spalla-
grat) wiodącą na Piz Bernina. Ta ostatnia
opcja nasuwa się już choćby dlatego, że
schronisko Rif. Marco e Rosa leży niemal po
drodze, gdy tymczasem podejście z doliny
jest raczej uciążliwe i niemiłosiernie się
dłuży.

✚ PANORAMA SPRZED SCHRONISKA BERGHAUS DIAVOLEZZA.

DOJŚCIE DO SCHRONISKA:

**Dolna stacja kolejki linowej Diavolezza-
-Bahn, 2093 m – schronisko Berghaus Dia-
volezza, 2973 m**

Kolejka linowa Diavolezza-Bahn prowa-
dzi bezpośrednio do schroniska Berghaus
Diavolezza. Kto woli pokonać ten odcinek
pieszo, podąża widokową i świetnie ozna-
kowaną drogą przez małe jezioro Lej da
Diavolezza, ok. 2.30 h.

TRAWERS:

**Schronisko Berghaus Diavolezza, 2973 m –
Piz Palü, 3901 m – przełęcz Fuorcla Bella-
vista, 3693 m**

Od schroniska **Berghaus Diavolezza** ➊
zmierzamy grzbietem grani w kierunku
południowo-wschodnim do przełęczki
u podnóża szczytu Sass Queder. Ten nie-
wielki szczyt zostawiamy z lewej strony
i podążamy dalej drogą na piarżystą flankę

wschodnią Piz Trovat. Po śladach wyko-
nujemy trawers tejże flanki na przełęcz
Fuorcla Trovat ➊. Teraz krótko odcinek
dalej grzbietem grani, aż będziemy mogli
wejść w odpowiednim miejscu na lodo-
wiec. Najpierw wybieramy kierunek pół-
dniowo-zachodni, zmierzając ku zachod-
niemu podnóżu Piz Cambrena. Tu dołącza
teraz do lodospadu Cambrena też pół-
nocno-wschodnia flanki Piz Palü. Dalsza
droga przez ten lodowy labirynt zależy

Kup książkę

Poleć książkę

Kup książkę

Poleć książkę

Oceń książkę

**Księgarnia
internetowa**

**Lubię to!
Nasza społeczność**

PROGRAM PARTNERSKI

— GRUPY HELION —

1. ZAREJESTRUJ SIĘ
2. PREZENTUJ KSIĄŻKI
3. ZBIERAJ PROWIZJĘ

Zmień swoją stronę WWW w działający bankomat!

Dowiedz się więcej i dołącz już dzisiaj!

<http://program-partnerski.helion.pl>

GRUPA
Helion

W przewodniku opisujemy drogi, które uznaliśmy za piękne i interesujące. Rzecz jasna inspirowaliśmy się przy tym także stosowną literaturą alpejską. Stąd w książce znalazło się wiele klasyków, które pokolenia autorów piszących o Alpach określały, na ogół słusznie, jako wybitne.

Przewodnik obejmuje różnorodny wybór atrakcyjnych dróg wysokogórskich. Oferta jest szeroka: od dość łatwych szlaków po bardzo wymagające, dzięki czemu alpinści o najrozmaitszych upodobaniach mogą z niej czerpać pomysły na wiele dni górskiej przygody. Przy czym podjęliśmy tu swoistą walkę z wiatrakami, czyli próbę opisu tras w nieustannie zmieniającym się górskim świecie — przeobrażeniom uległy choćby lodowce, co częściowo wymusiło zmianę przebiegu niektórych dróg. Jako autorzy tego przewodnika, by dochować należytej staranności, stanowczo apelujemy do wszystkich wspinaczy o odpowiedzialność na etapie planowania tras i w czasie ich pokonywania.

Bogactwo atrakcyjnych dróg zachęca do łączenia poszczególnych linii w jedną długą trasę, co staje się okazją do wielodniowego pobytu w górach. W naszych opisach tras zwracamy szczególną uwagę na taką możliwość.

Wszystkim czytelnikom i użytkownikom przewodnika życzymy nieustannie dobrej pogody, beztrudnych pobytów w górach, a przede wszystkim szczęśliwych powrotów w doliny.

Edwin Schmitt i Wolfgang Pusch

UWAGA! W związku z niezależnymi od wydawcy zmianami klimatycznymi drogi wspinaczkowe opisane w przewodniku (zwłaszcza drogi lodowe i skalno-lodowe) mogą mieć nieznacznie inny przebieg.

Księgarnia internetowa:
<http://bezdroza.pl>

Zamówienia telefoniczne:
0 801 339900

0 601 339900

Sprawdź najnowsze promocje:
• <http://bezdroza.pl/promocje>
Przewodniki najchętniej czytane:
• <http://bezdroza.pl/bestsellery>
Zamów informator podróżniczy:
• <http://bezdroza.pl/newsletter>

Helion SA
ul. Kościuszki 1c, 44-100 Gliwice
tel.: 32 230 98 63
e-mail: bezdroza@bezdroza.pl
<http://bezdroza.pl>

ebook dostępny na:

ebookpoint

ISBN 978-83-283-6985-6

Cena 129,00 zł